

61. rész

Mottó:

„Amelyik nemzet a múltját nem ismeri, az a jelenét sem érti, s a jövőjét meg nem teremtheti!”

Öt perc történelem fiataloknak és minden érdeklődőnek

Magyar sors – magyar történelem

Európának szüksége van Magyarországra... amely soha nem hagyta magát legyőzni

Advent és a karácsonyi ünnepkör

Magyar karácsonyi ünnepkör

Az *advent*, a várakozás időszaka a karácsonyt megelőző négy hét. Várakozunk *Jézus Krisztus* megszületésére. A magyar családoknál az advent két népszerű szokással egészül ki, az *adventi koszorú*, illetve az *adventi naptár* készítésével. Ez utóbbi inkább a gyerekeknek, a gyerekekhez szól.

Az adventi koszorú csak a 19-20. század fordulóján terjedt el, akkor vált ismertté, amit egy evangélikus lelkész készített először, eredetileg fenyőágakból, rajta négy gyertyával. Ma már sokféle koszorú, sokféle színű gyertya használatos. Ám hagyományosan a három lila (a bűnbánat színei) és egy rózsaszín (az öröm színe) fejezi ki az adventi fények üzenetét.

A két lila gyertyát az első két vasárnapon, a rózsaszínt a harmadik, az öröm napján, míg a harmadik lilát az utolsó vasárnapon gyújtjuk meg. A négy égő gyertya a teljes fényt jelenti, ami a Megváltó, Jézus Krisztus megszületését szimbolizálja. Az első adventi koszorút 1839-ben Heinrich Wichern evangélikus lelkész készítette egy gyermekotthonban. A két méter átmérőjű fakerékre akkor még húsz piros és négy fehér gyertya került

A német eredetű *adventi naptár* készítése Magyarországon a 20. század elejétől terjedt el. Ez egy kis doboz, aminek 24 megszámozott, zárt ablaka van. Az első ablakot a gyermekek december 1-jén nyithatják ki, s ettől kezdve minden nap egy újabbat. Az abban rejlő, addig ismeretlen ajándék örömet nyújt a gyerekeknek. Az utolsó, december 24-én feltároló ablak a legnagyobb örömet, a kis Jézuska megszületését jelenti.

Adventi naptár egy változatos formája, a karácsonyfa alakban elhelyezett 24 kis csomag. Egy eredeti, doboz formájú adventi naptár

A magyar karácsonyi ünnepekör *Advent kezdetétől Vízkereszt napjáig* tart. Advent kezdete *2023-ban december 3-ára*, arra a vasárnapi napra esik, amikor meggyújtottuk az első gyertyát, az utolsó napja pedig december 24-e, vasárnap. A karácsonyi ünnepekör *2023-ban november 30-án*, András napjával kezdődött, ami a paraszti világban a disznóvágások ideje. Ez az ünnepek vigasságát, étkezési szokásait határozza meg. Karácsony a keresztény, keresztyén népeknél a szeretet ünnepe. Az évszázadok során a hagyományok világa a Kárpát-medencében is változó. Tájegységenként, továbbá a keleti és nyugati keresztény, illetve a keresztyén vallásban is felfedezhetők eltérések. A lényeg azonban nem változhat! Karácsonykor minden család Jézus Krisztus születését, földi megtestesülését ünnepli. A katolikusok számára a Karácsony fénypontja december 24-én éjfélkor következik be, az éjféli szentmisén, amikor megszületik Jézus Krisztus, a Megváltó. A reformátusok december 24-én istentiszteleten vesznek részt, majd december 25-én az úrvacsora az ünnep fénypontja. Sok magyar számára az egyik legszebb irodalmi alkotás Ady Endre *Karácsony* című versének két sora:

„Az én kedves kis falumba, a Messiás, boldogságot szokott hozni./ A templomba, hosszú sorba, indulnak el ifjak, vének;/ az én kedves kis falumban hálát adnak, a magasság Istenének.”

Magyar népi szokások

Kántálás

A *kántálás* olyan rigmusok, versek, jókívánságok előadása a házaknál, amelyek tulajdonképpen adománykérő szövegek. Ezekkel a csoportos falujárásokkal kezdődött az advent. A kántálás kifejezés a leginkább elterjedt, de *angyali vigasság, kóringyálás, mendikálás, pászlizás* néven is ismert. A kántálók

korcsoportok szerint járták a település házait. A gyerekek, fiúk és lányok a déli órákban, a fiatalok délután, az idősebbek az esti órákban kezdték el a kántálást, házról házra járva énekeltek, hirdették a jókívánásaikat, amit versek, rigmusok is kísérték. Az éneket csak akkor kezdték el, ha arra a háziaktól engedélyt kaptak. A legrégebb dal a *Csordapásztorok...* kezdetű, amit már egy 17. század közepén keletkezett egyházi gyűjteményből ismerünk. A másik legismertebb ének a *Pásztorok keljünk fel...* egy 18. századi gyűjtésben szerepel. A leggyakrabban a *Mennyből az angyal...* dallama csendült fel. Nagyon változatos volt az erdélyi kántálás, hiszen a székelyek, kalotaszegiek, bukovinaiak, gyimesi népek gazdag hagyományvilága szinte minden faluban más és más volt. Jellemző volt azonban Erdélyben a többnapos tánc, aminek különösen Kalotaszeg falvaiban volt erős hagyománya.

Kántálás az ablak előtt a 20. század első felében. A hatvanas években már csak a rokonok, jó barátok, ismerősök házához mentek el a kántálók (forrás: wikipédia).

Kántálók napjainkban, akik a 21. század első éveiben már egyre ritkábban gyakorolják a szép hagyományt

20

♩ = 160

1. Pa - ra - di - csom kö - ze - pi - bé

♩ = 144

a - rany - szó - nye - gó lé - té - rit - vé,

2. Rén - gő bő - cső ré - já ti - vé,

ben - ne fők - szik az Úr Jé - zus.

3. Az Úr Jé - zus Is - tén Fi - ja,

jobb ke - zé - be a - rany - al - ma.

Az egyik legismertebb kántáló szöveg és kottája. Kántáló gyerekek az óbudai Főtéren Advent idején

Ady Endre szülőháza Érmindszente (forrás: ikarosz.hu) Ady Endre fényképe 1908-ból (Székely Aladár felvétele)

A magyar nyelvben a karácsony szónak több magyarzata is van. Az 1970-es években kitalált és erőltetett bolgár *kracsun* (lép, átlép, lépő) szó a szocializmus terméke. Már csak azért sem szláv eredetű a mi karácsony kifejezésünk, mert egyik környező szláv nép sem használja. A katolikus egyház a latin *creatio* (teremtés) szóból eredezteti, ami megjelenik az újlatin nyelvekben is. Például *calatio* (összehívás) az eredeti latin kifejezésből származik. Számunkra, magyarok számára nem csupán érzelmi, történelmi, néprajzi szempontból, hanem nyelvészeti megközelítés alapján is a *kerecsen* vagy *kerecseny* szó felel meg a karácsony szónak. A régi magyarok karácsonykor, december 25-én tartották a *sólyomröptetést*, azaz *kerecsen röptetést*. A kerecsen jelentése pedig fekete, ami az év legrövidebb, sötét napjára utal, ami után következik a világosság. A *Kerecseny Fényünnep* már az ősmagyarok történetéből ismert.

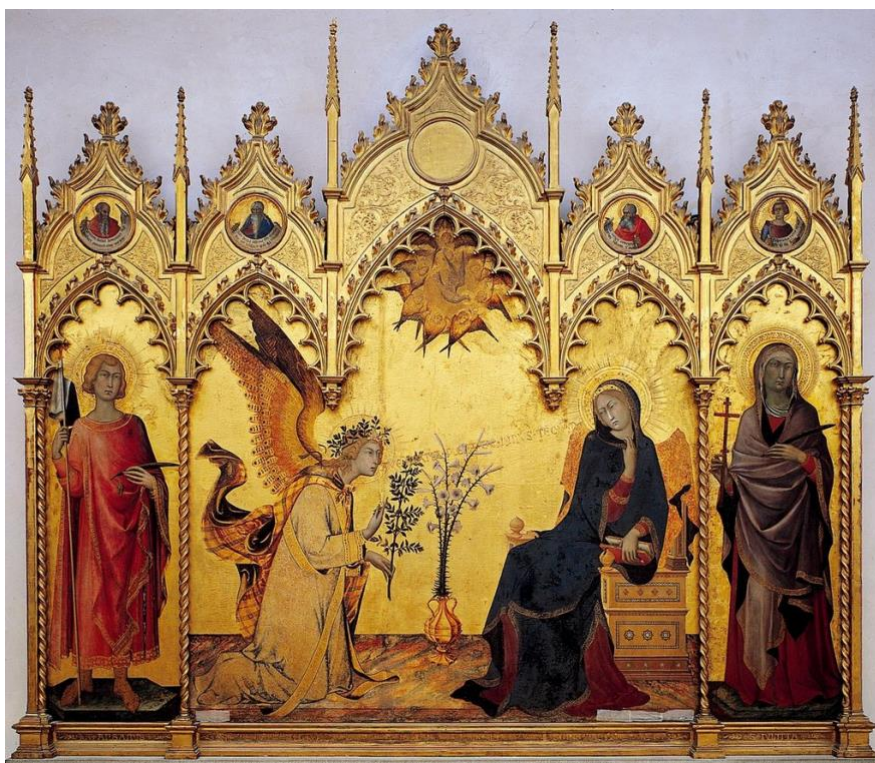

Kerecsenysólyom röptetése. A Kerecseny Fényünnep szimbolikája (forrás:szervető). A tatabányai turul emlékmű

Vízkereszt, a karácsonyi ünnepkör lezárása a nyugati kereszténységben – mint minden évben –, január 6-ára esik. A Karácsony mindig ugyanazokra a napokra (december 24-25-26.) esik. Ezzel szemben a *Húsvét* mozgó ünnep. A keleti keresztények (ortodoxok), akik maradtak a Julián naptárnál – azaz nem tértek át a Gergely naptárra –, a karácsonyt január 7-én, a vízkeresztet pedig 13 nappal később ünneplik. Vízkereszt napján a napkeleti bölcsekre, illetve a háromkirályokra emlékezünk, ami az egyház egyik meghatározó ünnepe. Jelentése a víz megszentelésének szertartása, a karácsony időszakának záró napja. (Mára sokaknál már csak annyi maradt meg ebből, hogy ekkor szedik le a karácsonyfát.)

Roráté

Hajnali mise, amit aranyos misének, angyalmisének is neveznek. Jelentése a latin eredetű „harmatozzatok” szóból ered. A *rorátéra* advent első vasárnapjától karácsony első napjáig jártak a falusiak, amit a katolikus templomokban minden nap megtartottak. Erdélyben a mise alatt be kellett zárni minden ólat, istállót, ketrecet, ajtót, ablakot, mert a boszorkányok ekkor ronthatják meg az állatokat, azaz kárt okozhatnak.

Angyali üdvözlet (angyalmise) Simone Martini - 1333

Mikulás

Az utóbbi évtizedekben a decemberi ünnepek nevei még a jóhiszemű emberek tudatában is zavaros összevisszaságban élnek. *Advent, Mikulás, Télapó, a kis Jézus születése, Karácsony, fenyőünnep, ajándékozás*, szinte ugyanazt jelenti. Az alábbiakban a magyar karácsony harmóniájának ismertetésével, ha csak vázlatosan is, de próbálkozzunk meg azzal, hogy a felsorolt ünnepek a helyükre kerüljenek.

Advent. A szó jelentése „eljövétel”, illetve a „várakozás” 24 napos időszaka. Első napja a Karácsonyt megelőző negyedik vasárnap. Az első gyertyát ekkor gyújtjuk meg, ami november végére, vagy december első napjára esik. (Gyerekek számára a 24 kis ablakból álló naptárral tudjuk a leginkább megértetni az advent lényegét.)

Mikulás. A kisázsiai Myra város püspökének, Szent Miklósnak a nevéből ered. Az önzetlen, „titkos” ajándékozás szimbóluma, amikor a gyerekek kedves Mikulás bácsija megérkezik. Ehhez az ünnephez december 6-ika fűződik.

Télapó. A kereszténységet tagadó, Szent Miklósnak még a nevét, emlékét is eltüntetni akaró kommunista találmány. *A télapó nem a Mikulás!*

Karácsony. Jézus születésének napja, december 24-ike és az azt követő két ünnepnap. Karácsonykor az „ajándékot” nem a Mikulás, s főleg nem a télapó, hanem a kis Jézuska hozza. A legnagyobb ajándék maga, a Megváltó születése.

Fenyőünnep. A télapóhoz hasonló kommunista fogalomzavar, hogy a Karácsony lényegét, még magát a karácsony szót is – az európai keresztény emberek legszebb misztériumát – eltüntessék a tudatunkból. Ma már a „túlfejlett” nyugat államokban a helyzet ennél is rosszabb, a karácsony az üldözendő kategóriába tartozik.

Nagykarácsony

Nagykarácsony Fejér megyében fekvő település. Országos ismertségét a nevének köszönheti. Karácsony előtt, az innen küldött ünnepi képeslapok különleges jelentőséggel bírnak, amit a nagykarácsonyi postahivatal bélyegzője érvényesíti. Diákcsoportok, családok, gyűjtők látogatnak el advent idején Nagykarácsony faluba, hogy tartalmasabbá, emlékezetesebbé tegyék Jézus születésének ünnepét.

Kunok telepítették be a területet a 13. században. 1702-ben már *Karácsonyszállás* néven emlegetik a falut. Az elnevezés arra utal, hogy a nyári legeltető időszak után a pásztorok ide gyűltek össze a téli szállásra, s karácsony idején megünnepelték a sikeres évet. Így lett Előszállásból Karácsonyszállás. Az ünnepség azonban a

keresztény vallási szertartások betartásával – Jézus születésének tiszteletben tartásával – zajlott, amit az uradalmi intéző ellenőrzött. A pásztornépek szívesen tartották a pásztor (betlehemes) népszokásokat. A falu mai neve, Nagykarcsony 1952-ben alakult ki, amikor a tanyak, puszták népét a központi településre kényszerítették. Az akkori kommunista vezetés, hogy nem változtatta meg a falu nevét, az bizony Rákosiék részéről egy öngól volt!

Nagykarcsony címere. A Mikulásház Nagykarcsonyban

A magyar néphagyomány mindig is *Szent Miklós* napját, a *Mikulást* ünnepelte meg december 6-án, soha nem a szovjet torzítást, a Téliapót. Ez csak a Rákosi-Kádár időszakban lett „divat”. A cél az volt, hogy az egyház szerepét és az egész keresztény világban (keleti és nyugati) egyaránt elfogadott és nagy tiszteletnek örvendő Szent Miklós nevét, történetét feledtessék az emberekkel.

Mikulás alakja a Mikulás-járás a 19-20. században még szokás volt a falvakban (forrás: wikipédia). Köpenyes Mikulás napjainkban számos formában megjelenik. A rénszarvasos Mikulás bábu Balatonalmádiban látható

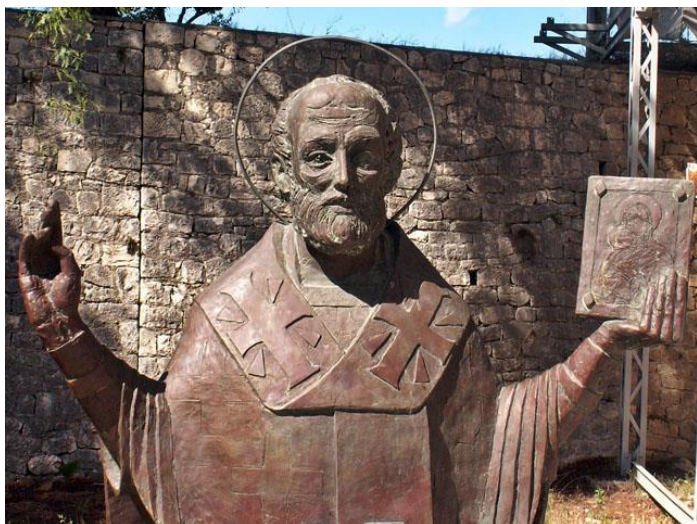
A *Láncos Mikulás* és koromfekete arcú krampuszokból álló kísérete a láncok csörgetésével, a zajkeltéssel a gonosz szellemeket űzte el a háztól. Ez a Miklós betérve a házba, ijesztő külső megjelenésével, eltorzított hangjával megfenyegette a rossz gyerekeket. Ajándékot is adott, de inkább a virgáccsal történő „verés” jellemezte a Mikulás megjelenését. A virgács használata is ekkor lett használatos. A kisgyerekek féltek, megijedtek tőle, s ezért a 19. század végétől ezt a szokást már tiltották. Helyébe lépett a csak ajándékozó, mosolygó Mikulás a szép piros, fehér prémes hosszú kabátban. Ez a *Köpenyes Mikulás* először a városokban jelent meg, a falvakban még sokáig maradtak az ijesztgető Mikulás alakok.

Mikulás a mai városi gyerekeknél

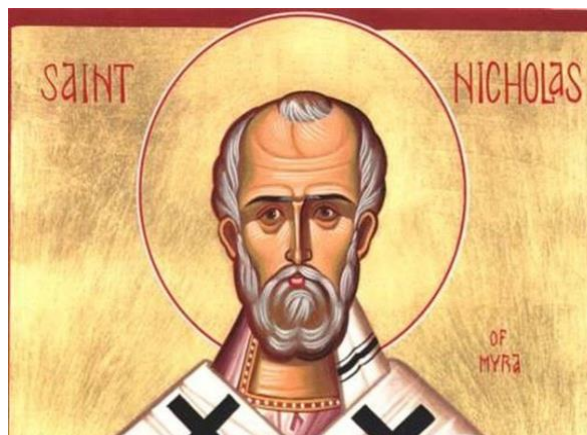
A Mikulás története

A keresztény világ minden táján ismert *Szent Miklós* neve. A myrai szentet mind a keleti, mind a nyugati keresztények nagy tiszteletben tartják. December hatodika Szent Miklós ünnepe. Az a nap, amikor a püspök 342-ben, Myrában meghalt. A 245-ben, Anatóliában született gyermek hamar árvaságra jutott, ám szüleitől hatalmas vagyont örökölt. A papi életet, a kolostori világot választó ifjút Myrában püspökké választották, amit egy szerencsés véletlennek köszönhetett. Az előző püspök halála után a püspökválasztó testület ugyanis azt a döntést hozta, hogy azt választják meg erre a tisztségre, aki másnap reggel elsőként lép be a templom kapuján. Ez a férfi az ifjú Miklós volt. Nála alkalmasabb személy erre a tisztségre senki más nem lehetett volna.

Szent Miklós szobra Myrában. Miklós szarkofágja a myrai bazilikában

Miklós püspök vagyonát jótékony célokra fordította, így vált ő az ajándékozó szeretet példaképévé. Továbbá ő a *hajósok, kereskedők, halászok, zarándokok, a férjhez menő lányok* védőszentje. Több mint fél évszázadon keresztül töltötte be Myrában a püspöki tisztséget, amely idő alatt számtalan emberen segített tanítással, bölcs tanácsaival, pénzzel, élelemmel. Életéről legendák sora szól, s többek között a Mikulás szerepe, személye is egy ilyen eseményhez kapcsolódik.

Fra Angelico: A három szűz férjhez adása. Szent Miklós képmása egy ikonosztázon, ami szinte minden ortodox templomban látható

Történt, hogy Miklós egyik elszegényedett szomszédjának három szép és fiatal lánya volt. Az apa végső elkeseredésében már arra az elhatározásra jutott, hogy a lányait használja fel a család sorsának jobbítása érdekében. Éppen utcára akarta küldeni őket, amikor Miklós – tudomást szerezve az apa döntéséről – éjszaka titokban annyi pénzt dobott be az ablakon át a lányos család házába, hogy azzal megmentette a családot a szégyentől, a nélkülözéstől, sőt a lányokat szerencsésen ki tudta házasítani. Ezt számos hasonló cselekedet követte, Miklós egész életét ennek jegyében töltötte.

Ebből alakult ki a Mikulás-járás, ami már a népszokások közé sorolható. A Mikulás név a szlovák Miklós beceneve. Szinte minden nép kultúrájában feltűnik a nagyszakállú, prémes, piros köpenyes, sapkás, csizmás személy, aki az ajándékozás szimbóluma lett.

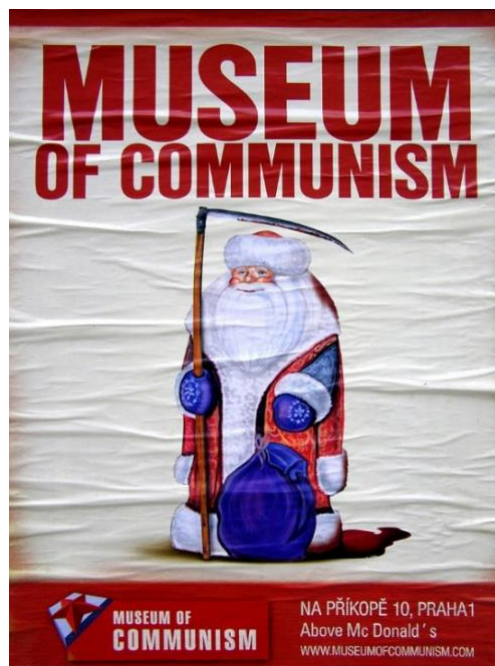
Mikulás – Téliapó a 20-21. században

Szent Miklós alakja összeforrott a karácsony ünnepével. December 6. már az adventi ünnepkör része, az ajándékozó Mikulás pedig a karácsony kedvelt alakja. Éppen ezért, különösen a 20. században az egyes kultúrkörök – elsősorban a maguknak különleges jogokat kiereszkoló nagyhatalmak – eltorzították a Mikulás személyén keresztül a karácsony misztériumának valódi jelentését. Ebben élen járt a Szovjetunió és az Egyesült Államok.

Kring Mikulás figurák színének változása. Amerikai Mikulások, jellemzőjük a nadrág és a rövid kabát

Szent Miklóst a cári Oroszországban övezte a legnagyobb tisztelet. Hiszen a városokban és a falvakban a templomaik elnevezése, az egyházi művészetük, a pópák tanítása Szent Miklóst helyezi a középpontba. Az sem véletlen, hogy cárok is viselték a Miklós nevet. A bizánci (keleti kereszténység) szokásrend még Magyarországon is erősen éreztette hatását, elsősorban a segítő szent személyén keresztül. Hiszen az erdélyi Gyergyószentmiklóstól Kun- és Törökszentmiklóson, Fertőszentmiklóson át a felvidéki Liptószentmiklósig mintegy harminc település és több száz templom viseli Szent Miklós nevét. Éppen ezért, mert Miklós ilyen mélyen beleivódott az európai népek tudatába, a kommunista rendszer igyekezett még az emlékét is feledtetni. Így lett az 1950-es évektől (a sztálini rendszerben) a Mikulásból *Téliapó* (az orosz Gyed Moroz, azaz Fagy Apó), a karácsonyból pedig fenyőünnep.

*Az orosz Mikulás, a Gyed Moroz (forrás: Németh Lajosné Ilse)
Cseh télapó kaszával, ami egyben a szovjet megszállás szimbólumát ábrázolja
(forrás: Qypchak)*

Hazánkban az ötvenes évektől kezdve énekelte minden iskolás a népszerű gyermekdalt, a *Hull a pelyhes fehér hó,/Jöjj el kedves Télapó./ Minden gyermek várva vár,/vidám ének hangja száll.* Szerzője az a Rossa Ernő, aki a *Lenin daltól* kezdve a *Munkásörindulón* át a *Harsan a kürtszó* és számos más lelkesítő kommunista dalról ismert. Rossa Ernő tehetségesen szolgált a gyerekeknek és fiataloknak szóló ismert mozgalmi dalokkal a szovjetrendszer, aki a korszak kedvelt – és ezzel a feladattal megbízott – dalszövegeinek írója volt.

Amerikában a *Santa Claus* a Mikulás neve, ami már egy torzult változat. Ezt a nevet a 18. század végén a holland telepesek terjesztették el az új hazájukban. A protestáns hollandok még *Sinter Klaasnak* (Szent Miklósna) nevezték, s neki szentelték karácsonyi ünnepüket, amit aztán az amerikai közéletben elferdítettek a már említett Santa Clausra. Már 1809-ben megszületett a történet, mely szerint a repülő szánon közlekedő, ajándékhozó, nagyszakállú Mikulás a gyermekek kedvelt alakja lett. Ez a szokás elsősorban az angolszász országokban és a protestáns területeken vert erős gyökeret, amit egyben az üzleti élet, a pénzben gondolkodó rendszer sajátította ki magának.

A filmekből is látható túlságosan is díszes, inkább giccses karácsonyi kivilágítás a pénzről, az ajándék értékéről szól, nem pedig a karácsony lényegéről. A Télaputól a Téalanyuig, a „könnyekig megható” amerikai karácsony – főleg filmalkotásai – ugyanolyan pusztítást végzett az emberek lelkében, mint a szovjet télapó. A levegőben röpködő, rénszarvasok húzta szán, melyen a Mikulás a kéményen bezuhanva hozza az ajándékot, szintén az amerikai filmek révén terjedt el. Azt

azonban tegyük hozzá, hogy ebben az észak-európai bevándorlók protestáns szokásai elevenednek meg.

*Az amerikai Mikulás (forrás: Németh Lajosné Ilse)
Amerikában a kandallón át beosonó télapó a harisnyákba teszi az ajándékot,
ellentétben az Európában eredetileg szokásos cipő helyett*

A szocialista országok többségében még a naptárból is törölték karácsony másnapját a munkaszüneti napok sorából. Ha ünnepelni lehetett és kellett, akkor a december 18-án született Sztálint helyezték Mikulás és Jézuska helyébe. Hazánkban a tradicionális karácsonyt 1988-tól lehetett az eredeti módon ünnepelni. A legtöbb iskolában ekkor kezdődhetett el újra a betlehemezés.

A Télapó, illetve a Mikulás elnevezés ideológiai tartalmú harca ma sem ért véget. A Télapó a szovjet rendszerű ideológia terméke. Bár az ezt tagadók arra hivatkoznak, hogy a *Gyed Moroz* /fagy apó/ név már jóval a kommunista korszak előtt is létezett. Ez igaz, de az is igaz, hogy a Mikulás név mögött Szent Miklós alakja áll, s őt kellett kiiktatni az iskolás gyermekek tudatából. Ez a háború utáni fél évszázad alatt sikerült is, s amikor egy-egy iskola, egy-egy tanító, merészel újra a Mikulás névhez ragaszkodni, akkor még őket vádolják meg a hamisítással.

*Az orosz Télapó és segítője, a Hópelyhecske. Szovjet típusú műanyag télapó
(forrás: vatera)*

Külön meg kell említeni az „igazi Mikulást”, a finn *Joulupukkit*, ami a finn nyelvben azt jelenti, hogy „karácsonyi kecske”. A név még nincs százéves sem, hiszen először a finnek 1927-ben, egy rádióműsorban hallhattak először róla. Joulupukki a finnországi Rovaniemiben él. A település a Lappföldön található. Még levélcíme is van, ahova a gyerekek írhatnak a Mikulásnak, hogy milyen ajándékot szeretnének kapni. A finn karácsonyi kecske eredetileg az északi pogány mítosz közismert alakja volt, ráadásul a gyermekbüntetés szimbóluma. Ezt a negatív szerepet csak 1927-ben változtatták át a kedves Mikulássá.

A finn Mikulás alakja, népszerűvé tétele az üzleti élet szerves része lett. Repülőgéppel utazik minden olyan országba, ahova meghívják, természetesen jól jövedelmező szerződésekkel ellátva vállalja szerepléseit. Az elmúlt években a finn vállalkozás mélypontra jutott, amit többek között a vírus és az iszlám veszély idézett elő.

A lappföldi Mikulás (forrás: Németh Lajosné Ilse). A legenda szerint a Mikulás szánját eredetileg nyolc, majd Rudolf-fal, a pirosorrú rénszarvas megjelenésével kilencre bővült a szánhúzó szarvasok száma. Az amerikai változatban, amit a filmek által ismert meg a világ, még repülnek is, hiszen így tudnak bejutni a házakba a kéményen, kandallón át

A pogánykori Finnországban Nuutti Pukki tért be a gyermekes házakba. Ijesztő külsejével a sámánizmus hagyományait táplálta. Ijesztgette a gyerekeket, miközben sört követelt a háziaktól. A modern, jóságos Mikulás alakja mellett a két krampusz ezt az ősi hagyományt örökíti tovább. Finnországban az utóbbi évtizedekben Nuutti Pukki szerepét inkább a gyerekek viszik tovább

A Mikulás népszerűsége, a jóságos, ajándékozó, nagyszakállú, piros ruhás öregapó alakja nem állt meg a keresztény világ határainál. Talán nem hasonló tartalommal és vallási háttérrel, de a Mikulást ismerik és ünneplik például Japánban, Kínában és Marokkóban is. Ez utóbbi azért érdekes és rendhagyó, hiszen egy iszlám országról van szó.

Luca nap, lucázás (kotyolás)

A Luca a téli napforduló napja volt 1582 előtt, míg a Gergely-naptár a Julianus-naptár helyébe nem lépett. Luca napját, december 13-át követte az év leghosszabb éjszakája, amikor Szent Luca „átalakult” boszorkánnyá. Luca napja a lányok, asszonyok napja volt, s ezen a napon nem volt szabad dolgozniuk, de ez a nap jelentette a tyúkok tojáshozamának szaporítását is. A paraszti világban az ősi hagyományok szinte mindegyike – így a lucázás is – a következő év ételeinek, a húsnak és a búzának az előteremtését szolgálta. Luca napján a fiatal fiúk meglátogatták az ismerős házakat, családokat, s jókívánságaikért cserében adományt vártak a háziaktól. (Ha ezt nem kapták meg, akkor viszont inkább humoros formában, de átkot szórtak a fukar háziakra.)

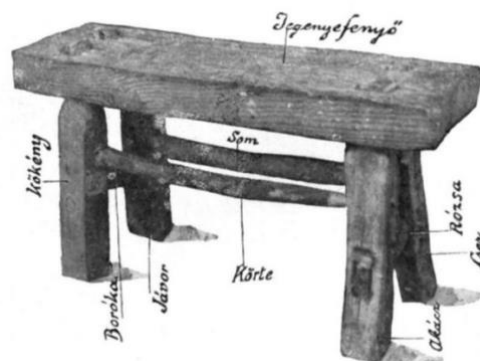
Számos hagyomány, szokás fűződik a Luca napjához. Ezek közé tartozik a *Fény Tündér* várása, továbbá a szerelmi jóslatok, mint például a Luca gombóc főzése. Legismertebb szokások a **Luca szék** készítése, a Luca fokhagymája és a Luca búza. A Luca-tök készítése a Dunántúlon is ismert volt, nem csak az angolszász

országokban. Legnagyobb jelentősége, látványos, színes elemekkel kibővített hagyománya a Luca napnak Svédországban alakult ki.

Szent Luca ábrázolása a keleti egyházban. Világító Luca-tök, ami az ország déli vidékén terjedt el, s amivel ijesztgették a falubelieket

A Luca széket kizárólag férfiember faraghatják, ami eredetileg egy háromlábú ülő alkalmas volt. Luca napján kezdték el a munkát, s minden nap, december 24-éig igazítottak rajta egy kicsit. A 12 nap elteltével – ami az esztendő 12 hónapját jelentette – a férfiak a széket magukkal vitték az éjféli misére. Arra felállva, a templomban megláthatták, hogy a faluban ki a boszorkány.

Az ősi pentagramma, magyarul boszorkányszög, aminek varázserőt tulajdonítottak. Ez a szabályos ötszög volt a Luca szék hagyományos alakja, ami az ötágú csillagot adta ki. A Luca széke eredetileg háromlábú volt, de sok helyen készült a képen látható néglábú szék is. (forrás: wikipédia)

A Luca-búza keltetését december 13-án kell elkezdni, amikor búzaszemeket ültettek el egy tálba. A csíráztatás a kályha vagy a kemence közelében történt, hogy meleg helyen legyen. A karácsony napjára kikelt búzával egyrészt a templomi adventi oltárt díszítették, másrészt a ház díszé volt, továbbá a jövő évi termést is „kiolvasták” belőle.

A lányok is követték egy szokást Luca napján. Gombócot főztek, amelyek mindegyikébe egy-egy falubeli nőtlen férfi nevét rejtették el. Amelyik gombóc

legelsőnek feljött a víz tetejére, az abban elrejtett férfi neve alapján tudták, hogy a lányok közül ki fog a következő esztendőben férjhez menni.

Luca-búza Karácsonykor. Luca-gombócok, melyekben 12 nevet rejtettek el

Betlehemezés

A betlehemezés fejezi ki leginkább a Megváltó születésének misztériumát. Ez a több szereplővel zajló pásztorjáték a Kárpát-medence szinte minden tájegységén ismert volt, ám a leggazdagabb változatait Erdélyben láthatjuk. A szokás a bibliai Betlehem városáról kapta a nevét. A játék lényege, hogy az angyalok az alvó pásztorokat ébresztgetik, s küldik őket Betlehembe, hogy keressék fel a ma született Megváltót. A zenés, verses játék végén a pásztorok átadják apró ajándékaikat, elmondják jókívánságaikat.

A Betlehemet a magyarok lakta területeken a Kárpát-medencében szinte minden településen felállítják még ma is

Karácsony napján is a népszokások célja a gonosz, ártó szellemek elűzése zajkeltéssel, állatbőrök, jelmezek, álarcok viselésével. Ekkor kerül sor a betlehemezésre is. Ezt a játékot eredetileg a templomokban, majd később a családok házához járva adták elő a gyerekek. A betlehemezésben gyakran állatok is szerepeltek, a gyermek Jézust pedig élő kisbabával jelenítették meg. A szereplők – pásztorok, angyalok, Mária, József – eljátsszák a Jézus születéséről szóló bibliai

történetet, majd átadják ajándékaikat, jókívánságaikat. Ezt követően a háziak megvendégelik a betlehemeseket.

A három pásztor kifordított bundában játszotta a szerepét, ami a kis Jézus születésének történetét eleveníti meg. A születés helyét a templom alakú Betlehem jelzi, melyben a Szent Család látható. Iskolai ünnepség az óbudai Béres József Általános Iskolában

Betlehem 2021 advent idején Budapesten, a Szent István Bazilika előtt

Betlehem titka

Jézus születésének helye a ma Palesztina területén, Ciszjordániában fekvő Betlehem városához köthető. Az ősi település az Izraelhez tartozó Jeruzsálemtől mindössze tíz kilométerre található.

Jézus születésének helye Betlehemben, a Születés Templomában. A templomot 2021 karácsonyára újíttották fel (forrás: Berthold Werner)

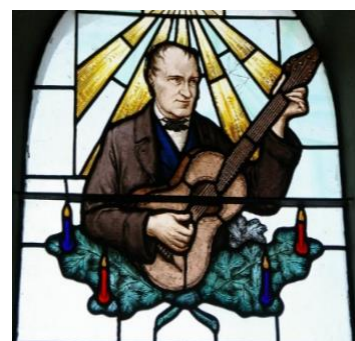
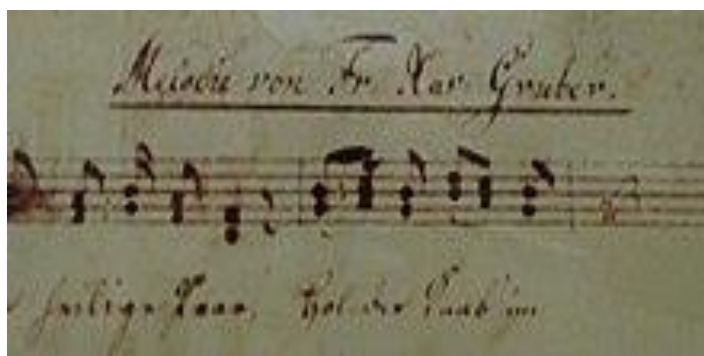
Karácsony története Betlehem városában kezdődött. A keleti egyház egy barlanghoz, a nyugati (latin) egyház pedig egy istállóhoz köti az Istengyermek születésének helyszínét. A keresztény ember tudatába a kétezer év folyamán mélyen beépült ez a szép történet, ami Jézus tanításának lényegéhez, a szegények, a betegek, a gyermekek, az elesettek támogatásához fűződik. A négy evangélista közül Márk és Lukács írásaikban meg sem említik a születést. Máté viszont ezt írta: *„Betlehemben tartózkodásuk alatt elérkezett a szülés ideje. Mária megszülte elsőszülött fiát, bepólyálta és jászolba fektette, mert nem jutott nekik hely a szálláson.”* Jeruzsálem mellett *Betlehemet is Dávid* városának tartják az Ószövetség hívei, amiből „természetes módon” következett, hogy a Megváltó ebben a városban érkezhetett meg a földi világra.

Jézus születése nem csak a szegény pásztorok, hanem a gazdagok, továbbá a Napkeletről érkező bölcsek számára is örömet jelentett. Máté evangéliuma így írja le a születés történetét. *„A csillag, amelyet napkeleten láttak, vezette őket, míg végre meg nem állt a hely fölött, ahol a gyermek volt. A csillagot megpillantva nagyon megörültek. Bementek a házba, és meglátták a gyermeket anyjával, Máriával.”* A valóság, ami egyes kutatók szerint sok dologban eltért a romantikus történettől, egészen más. Ezek szerint például nem történhetett meg, hogy Mária és József ne találtak volna egy éppen szülés előtt álló anyának méltó szállást Betlehemben. Hiszen a városka lakói jól tudták, hogy ki az a József, sőt azt is tudták, hogy ő is Dávid leszármazottja. Karácsony titkát legszebben az

evangéliumi idézet (Jn 3, 16) világítja meg: „Isten úgy szerette a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy aki hisz benne, az el ne vesszen, hanem örökké éljen.”

A Csendes éj szerzői

Josef Mohr, az egyszerű osztrák pap és Franz Gruber 1818-ban ismerkedtek meg és kötöttek barátságot. A napóleoni háborúk sújtotta Salzburg környéki térség osztrák lakosai mélyszegénységben éltek, sokszor szinte éheztek. Így volt ez Obendorfban is, ahol karácsony napjára még a falu kis templomának orgonája is elromlott. Obendorf papja Josef Mohr megkérte barátját, hogy szerezzen egy dallamot az általa gyorsan megírt szöveghez, hogy a falu népe ne maradjon karácsonyi hangulat nélkül. Gruber ezt meg is tette, s Josef Mohr, nem lévén más hangszere, mint egy gitár, azon játszotta el a *Csendes éj* dallamát és énekelte mellé a szövegét.

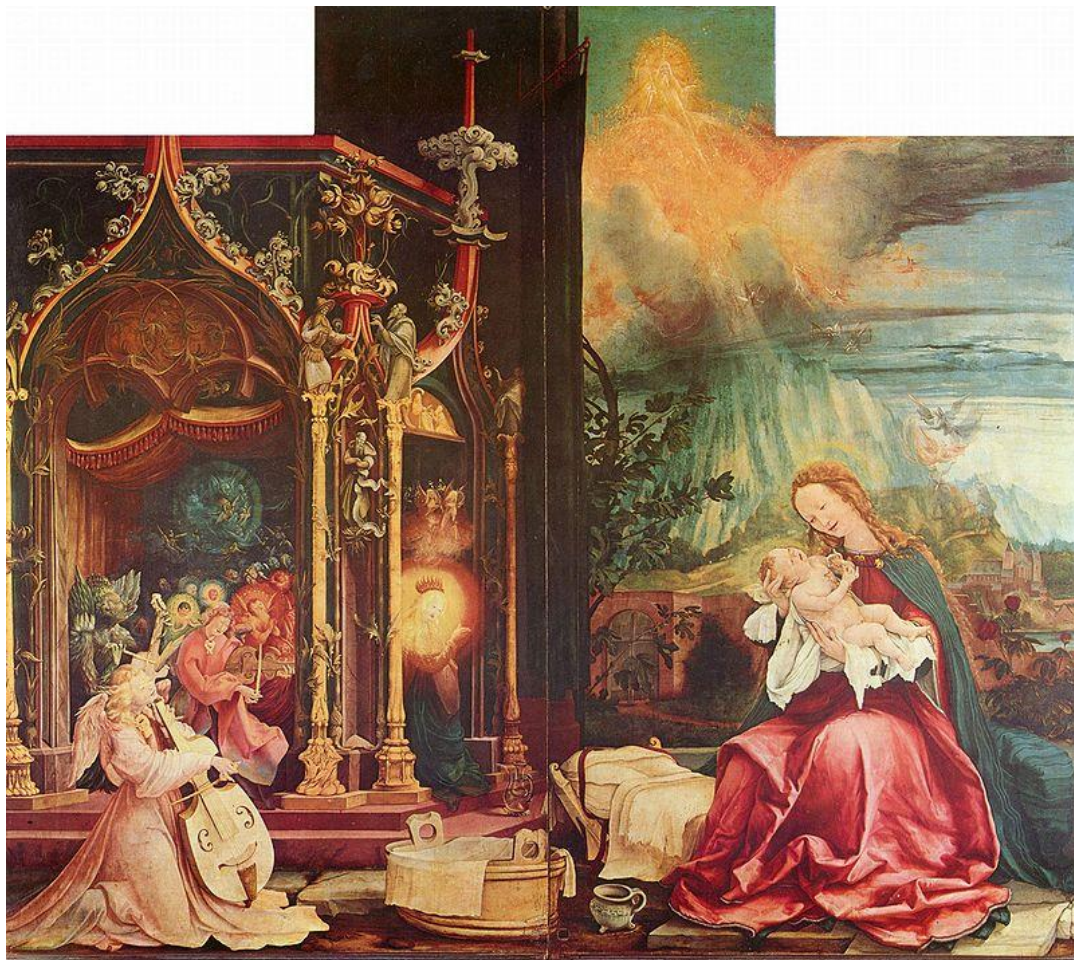
Franz X. Gruber. A Csendes éj dallama és szövege. Josef Mohr osztrák pap

A képeslap a betlehemi karácsonyi hangulatot idézi, a vers pedig a keresztény világ legszebb, legismertebb énekének szövege, amit Josef Mohr osztrák pap írt Stille Nacht (Csendes éj) címmel. A dallamot Franz X. Gruber komponálta 1818-ban. Az obendorfi Csendes éj Múzeum és Emlékkápolna. Az eredeti templom már nincs meg

A karácsony születése

Az első karácsonyt a Római Birodalom fővárosában, Rómában ünnepelték meg 336. december 25-én. Hogy ez megtörténhetett, azt a 325-ben tartott első nikaiai zsinaton döntötte el a püspöki kar. Az már évszázadok óta ismert, hogy Jézus születése nem december 25-ére esett. Ezen a napon feltehetően a pogányok ünnepelték a fény, a Nap születését. (A római világban a téli napforduló – december 17-25. közötti időszak – a Szaturnália ünnepe volt, amikor az emberek a földművelés istene előtt tisztelegtek. Karácsony ezekhez a napokhoz kötődik, ami egyben az ajándékozás, a vidámság ünnepe volt. A templomokat a rómaiak zöld növényekkel és lámpákkal díszítették ki, ami a karácsony jelképének /a zöld fenyőnek/ az eredete lehetett.) A keresztények szerint Jézus maga a világosság, hiszen ő az, aki legyőzte a sötétséget. A Megváltó személye így kapcsolta egybe a pogány és a keresztény ünnepet, ami aztán a kereszténység egyik legnagyobb, de mindenképpen a legmeghittebb, nálunk, magyaroknál a család legbensőségesebb ünnepe lett.

Az ezernyi Jézus születése témájú művészi ábrázolások között Matthias Grünewald: Isenheimi oltár „Angyalkoncert” és Mária a kertben című alkotása Jézus és a fény születése összhangját fejezi ki

Luther Márton karácsonya

Egyes kutatók szerint az első karácsonyt 521-ben az angliai York városában tartották meg. Ezt követően azonban több mint ezer esztendőnek kellett elteltie ahhoz, hogy az első karácsonyfát felállítsák. Éppen az egyházszakadást előidéző reformátor, Luther Márton volt az, aki a legenda szerint 1536-ban saját gyermekét fenyőfával köszöntötte. A karácsonyfa – az Édenkert közepén álló fa – annak a jelképe, hogy Isten a Paradicsomba visszafogad minden embert, tett akár jót, akár rosszat életében. Nem az a dönt, hogy származása, vallása, neme szerint hova tartozik, hanem az, hogy Isten teremtménye.

Luther családjával karácsonyeste Wittenbergben, 1536-ban. (C. A. Schwerdgeburth 19. századi festménye.) A karácsonyfa állítása Európában, az északi területeken terjedt el. Luther Márton, amint hazafelé tartott karácsony estéjén, egy csodálatos fényjelenséget látott a fák fölött, s ezt akarta megmutatni családjának. Hazaérkezve elkészítette a fény fáját, ami a legenda szerint az első karácsonyfa volt

Brunszvik Teréz

Magyarországon az első karácsonyfát *Brunszvik Teréz* állította 1824-ben Pesten, más források szerint Martonvásáron. A karácsonyi szokás meghonosításában azonban nagy szerepet vállaltak a *Bezerédy* és *Podmaniczky* családok is. A magyar irodalomban *Jókai Mór* terjesztette el a karácsonyfa ismeretét, amikor 1866-ban megjelentette *A koldusgyermek* című elbeszélését. (Érdeemes megjegyezni, hogy már a 17. században ismert volt a karácsonyfa, pontosabban a „karácsonyi fa”

fogalma. Ez azonban nem a Jézus születését jelentő fenyőfa volt. Az bizonyítható, hogy Erdély számos térségében a földbirtokosok karácsonykor tüzelőfát osztottak a rászoruló szegényebb családoknak.)

Brunszvik Teréz grófnő, aki Martonvásáron állította fel az első kisdédóvót, amit Angyalkertnek is neveztek. Brunszvik Teréz szobra két kisgyermekkel a martonvásári kastély parkjában (R. Törley Mária alkotása)

Karácsonyi érdekességek

A karácsonyfa állítás vitathatatlanul Németországban történt meg először. A szép szokás hamarosan Bécsben is gyökeret vert, ahol azt egy Berlinből áttelepült család terjesztette el 1814-ben. Európában azonban csak három évtizeddel később vált ez a „furcsa szokás” általánossá, amikor azt Viktória királynő divattá tette. Történt, hogy az angol királynőt, a Brit Birodalom urát 1846-ban, egy újságban megjelent rajzon családja körében ábrázolták, amint karácsonykor a feldíszített fenyőfa mellett állnak.

Bárki más tette volna ezt, nem terjedt volna el szinte futótűzként ez a karácsonyi divat a keresztény világban. Ám az angol királynő személye, példája mérföldkőnek számított az akkor már világhatalmi tényezővé vált angolszászok uralta területeken. Viktória királynőről elmondható, hogy birodalmában soha nem nyugodott le a Nap.

Viktória királynő és családja a karácsonyfa előtt 1846-ban (Illustrated London News). Viktória Önarcképe 1835-ből

A karácsony egy szép eseménye és kezdeményezése fűződik a 13. században élt *Assisi Szent Ferenchez*. Neki köszönhető, hogy a családok otthonaiban és a templomokban karácsonyi dalokat kezdtek el énekelni.

Assisi városa Olaszországban (forrás:Wikipedia)

Ez a szokás a magyar nyelvterületeken a betlehemezésben öröklődött tovább. Az európai országokban a karácsony számos, nálunk is ismert hagyománya a 10-12. században alakult ki. Például a mandarin, alma, dió ajándékozása Franciaországból terjedt el. A szaloncukor őseit először a franciák és a németek készítették el. Tekintettel azonban arra, hogy egy hamburgi cukrászmester, *Stühmer Frigyes* hazánkban telepedett le, s ő alkotta meg a fára aggatható egyedi csomagolású édességet, a szaloncukrot, azt a *hungarikumok* között tartjuk számon. Már csak azért is, mert a 19. századtól egyedül Magyarországon vált szokássá, hogy a karácsonyfa díszei között szerepelt a szaloncukor. Maradjon is ez így! (Sajnos, már nálunk is kezd gyakorlattá válni, talán divatból, talán kényelemszeretetből, hogy a szaloncukrot a fa alá helyezik el egy tálban.)

Stühmer Frigyes 1868-ban Pesten alapította meg cukorkagyártó üzemét, amiből aztán kifejlődött Magyarország legnagyobb csokoládégyára. A számos, ma is ismert termékek közül a Tibi csokoládé első plakátja. A csokit, ami 1941-ben került a boltokba, az alapító dédunokájáról nevezték el Stühmer szaloncukrok (forrás: Országos Széchényi Könyvtár, Plakát- és Kisnyomtatványtár)

A karácsony, egyszerűsége ellenére számos olyan eseménnyel, tárgyi, művészeti és vallási elemekkel társult, ami koronként, népekként és országonként változott. Ezek közé tartozik a Mikulás személye, a gyertyák, a díszek, az ajándékozás, a családi összejövetel, egyházi szertartások, népi szokások színes egymásra épülése, s mindezek betetőzéseként az *éjféλι mise*.

Szenteste

A Kárpát-medencében és a világ bármely pontján élő magyarok körében a Karácsony legfontosabb, legmeghittebb napja, eseménye december 24-e, a *Szenteste*. Régen szigorú rend szerint zajlott az ünnepi vacsora, ami magába foglalta az ünnepi asztalra kerülő ételeket és a család tagjainak feladatait. A gazda például kiment az udvarra, s puskával a levegőbe lőtt, hogy elűzze a gonosz, ártó szellemeket. A gazdasszonynak minden ételt az ünnepi asztalra kellett helyeznie, mert a vacsora alatt nem állhatott fel, hogy a következő évben jól tojó tyúkjai legyenek. Ezek a tájegységenként is változó szokások már csak elvétve lelhetők fel a hagyományaikhoz ragaszkodó falvakban. Az asztalra kerülő ételekhez azonban sok helyen, még a városi családok is ragaszkodnak. (Meg kell jegyezni, hogy a legtöbb nyugat-európai országban az ünnepi ebédet vagy vacsorát december 25-én fogyasztják el a családok.)

*Ünnepi karácsonyi asztal a Győr-Moson-Sopron megyei Kapuvárott (wikipédia).
Egy mai karácsonyi asztal Magyarországon*

A világ keresztény kultúrkörében élő népei, ha nem is tartják a régi szokásokat, de Karácsony számukra is a szeretetről, a családi együttlétről szól. Az ajándékot a Szentestén nagy izgalommal várják, elsősorban a gyerekek, de ezen a napon a család minden tagja kap ajándékot. Sajnos, az ajándékozás a fogyasztói társadalomban az üzlethálózatok legnagyobb bevételét jelenti, amit azok alaposan ki is használnak. A reklámhadjáratok szinte rabul ejtik az emberek többségét, s a szeretet kifejezése sokszor a vásárolt termékekkel azonos, ami eltorzította a karácsonyi misztérium jelentését.

Az amerikai Santa Claus, a coca colás hatást hirdető hóember, rénszarvas, piros szán már a Szent István Bazilika előtti karácsonyi vásáron is helyet kapott

Száz év karácsonyainak üzenete

Esterházy János (1901-1957) a magyar történelem egyik 20. századi mártírja mondta egy alkalommal, amikor ezért már jobb esetben börtön, rosszabb esetben halál járt. „A mi keresztünk nem a horogkereszt, hanem Krisztus keresztje”. Azt pedig, tovább gondolva a fenti bölcs és bátor kijelentést, hozzátehetjük, hogy a mi csillagunk a betlehemi csillag és nem a vörös csillag.

Hitler birodalmában a karácsonyfán a horogkereszt uralkodott. Magyarországon ezt sem akkor, sem később, soha nem követték. Negyven év kommunizmusa már sok magyar pártkatonát arra ösztönzött, hogy Jézus Krisztus születése napján vörös csillagot tegyenek a fenyőfa csúcsára, ami csak kevesek és rövid ideig tartó „szokása” volt. A magyarok többsége azonban ragaszkodott mindig is a betlehemi csillaghoz és a kereszthez

Németország az elmúlt bő száz év alatt két alkalommal is belerángatta hazánkat a világégésbe. Először 1914-ben, aminek Trianon lett a vége, másodszer 1941-ben, amiért aztán a kommunista uralom évtizedeit kaptuk. A 2020-as években újra kísérleteznek velünk, hogy adjuk fel magyarságunkat, keresztény kultúránkat, a családhoz való kötődésünket. Azt tartja a mondás, hogy *Három a magyar igazság!* Ne legyen most ez igaz, harmadszor ne kövessük a német példát.

Regölés, énekmondás (december 26.)

A regölés az összes hagyomány között feltehetően a legősibb szokás, hiszen elődeink az ősmagyar kultúra énekmondói voltak. A táltosok révületbe esve a mitológiai elemeket idézték vissza, amikor a Csodaszarvast énekelték meg, illetve az ehhez fűződő rigmusokat mondták el.

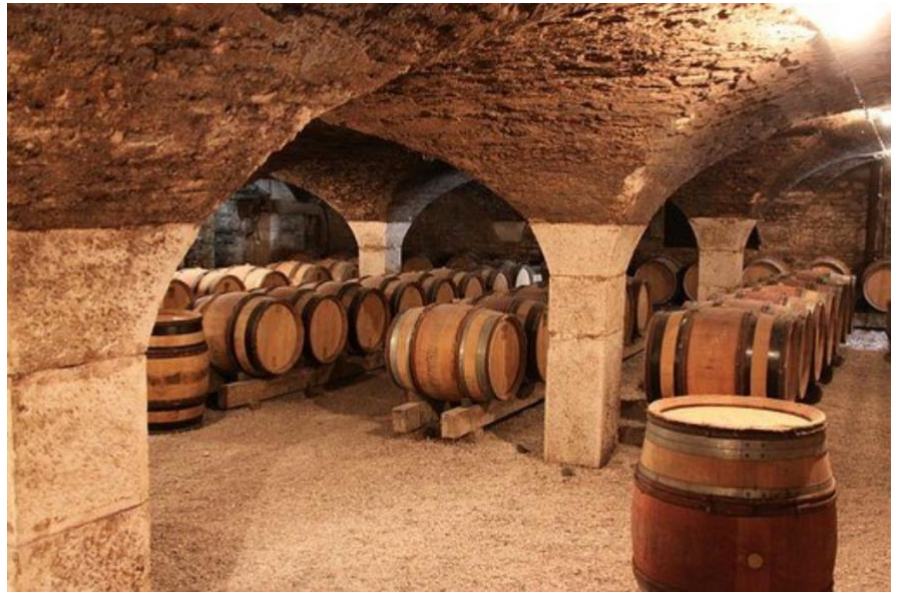
Regölő fiúk láncosbottal, furulyával, köcsögdudával járták elsősorban a lányos házakat. A regölés legősibb támaja, amikor a táltosok a csodaszarvas történetét énekelték meg. A szkíta aranyzarvas Tápiószentmártonból

Később Szent István király alakját hasonló módon foglalták énekeikbe. A beköszöntő mindig a „*Kelj fel, gazda, kelj fel, szállott Isten házodra...*” szöveggel kezdődött. Az egyes versszakok után mindig elhangzott a „*Haj regő rejtem, regő-rejtem*” refrén.

A *regölés* szokása Karácsony második napjához kötődik, amikor az Istvánokat köszöntötték, felidézve Szent István nevét, alakját. A regösök ezt követően Újév napjáig járták a házakat, ahol énekbe, versbe szedett jókívánságaikat mondták el a ház lakóinak. A regölés is, mint a többi karácsonyi ünnepkörbe tartozó szokás a bőséget, a jó termést, a párkeresést szorgalmazta. A jókívánságokért azonban némi adományt vártak el a háziaktól. A regösök kisebb csoportokba verődve, kucsmában, kifordított bundában keltek útra.

János nap (december 27.)

A *János nap* hagyományosan a *borszentelés* napja. A borszentelést a pap végezte el a templomban, aki december 27-én áldását adta a gazdag szőlőtermésre, illetve a borra. A magyarok a szentelt bornak mágikus erőt tulajdonítottak, amit az emberek és az állatok gyógyítására is használtak. Ennek legismertebb példája, amikor a tokaji aszút a patikákban is lehetett kapni, ahol azt, mint gyógyszert árusították.

*A tokaji bor a borok királya és a királyok bora, amit gyógyításra is alkalmaztak.
A gazdák a szentelt borból öntöttek a pincében tárolt boroshordókba, hogy
azokba is átszálljon az áldás*

Aprószentek napja (december 28.)

Az *aprószentek napja* Heródes király vérengzésére emlékeztet. A kis Jézus születésének híre eljutott a zsidók királyának fülébe is, aki félve, hogy a Megváltó az ő hatalmára fog törni, országában lemészároltatott minden két év alatti kisfiút. A Szent Család azonban Egyiptomba menekült, így Jézus, Mária és József életben maradt. A december 28-án tartott ünnepnapon a kis mártírokra, az aprószentekre emlékezünk. (Az aprószentek történetéről Máté evangéliumában olvashatunk.)

Aprószentek ábrázolása Giotto di Bondone festményén és egy gyermekrajzon

Az aprószentek napja Európa számos országában ismert és gyakorolt szokás, amit a *vesszőzés* fejez ki. Magyarország minden tájegységén ismert, amit a *korbácsolás*,

más néven *suprikálás*, *odoricsolás*, *csapulás* szavakkal is kifejeznek. Ennek során a fiúk házról házra jártak, s miközben számos jókívánságot, mondókát adtak elő, megvesszőzték a lányokat. Eredetileg a fiúkat vesszőzték meg, ami a betlehemi fiúgyermek vértanúságára utal.

A nap másik, kevésbé ismert hagyománya a *mustármaghintés*, ami szintén Máté evangéliumában fordul elő. Tanúsága, hogy a mustármag a legkisebb mag, mégis nagy fává nőhet, ami például a madarak fészkelőhelye is lehet. A fa növekedése a gyermekek fejlődését, továbbá Isten országának gyarapodását is példázza.

Szilveszter és Újév

Szilveszter, amit az év utolsó napján, december 31-én a Karácsonyt követő hetedik napon tartunk, az *Újév* előestéje. Nevét Szilveszter pápától eredeztetjük, aki 314-335 között töltötte be hivatását. A legtöbb országban az év utolsó napját nagy vigasságok, evés, ivás, tűzijáték kíséri. Szilveszter a templomokban és a családoknál is a virrasztás éjszakája, így várakoznak a következő esztendőre.

*Szilveszter az 1582-ben bevezetett Gergely-naptár után lett az év utolsó napja.
XIII. Gergely pápa vezette be az új naptárt, amit gregorián, vagy Gergely-
kalendárium néven is emlegetünk*

Szilveszter a keresztény kultúrkör országain kívül is elfogadott, gyakorlatilag az egész világon az év utolsó napja. Még akkor is, ha nem is ugyanazt értik alatta, mint például mi, magyarok. A Szilveszter is a zajos mulatságok közé tartozik, ami a zajkeltéssel a gonosz szellemeket űzi el, mint számos más szokás.

Kereplő

Az Erdélyben élő magyarok kétszer is megünneplik az Újév kezdetét. Először a román idő szerint, majd egy óra elteltével a magyar éjfél percében lobbannak fel az új esztendőt köszöntő lángok, amit sűrű ostopattogtatás kísért Zajkeltő kereplő, illetve az Újév jelképe, a szerencsepatkó

Vízkereszt

A *Vízkereszt* a karácsonyi ünnepkört a következő év január 6-án lezáró esemény. Magyarországon a vízkereszt kifejezés a víz – mint az élet egyik legfontosabb eleme – megszenteléséből ered. Három jelentése van, amelyek az Evangéliumban olvashatók.

Máté evangéliuma szerint a vízkereszt első jelentése a *háromkirályok*, illetve a *napkeleti bölcsek* érkezése Betlehembe, a kis Jézushoz, akinek aranyat, tömjént és mirhát ajándékoztak. A *mágusnak* is nevezett három bölcst – Gáspár, Menyhért és Boldizsár – hálás témája évszázadok óta a festőművészeknek, a templomi ábrázolásoknak.

A ravennai Szent Apollinare bazilika 6. századi mozaikképe azért érdemel külön figyelmet, mert a háromkirályok egyértelműen három parthus fejedelmet ábrázolnak. Ez azt az elméletet támasztja alá, amely szerint Jézus nem zsidó származású volt. A Pécsi Székesegyház 12. századi domborműve a háromkirályok hódolatát ábrázolja (forrás: pécsiegyházmegye.hu)

A vízkereszt másik evangéliumi jelentése, amikor *János* – aki egyébként Jézus unokatestvére volt – a Jordán folyó vizében *megkeresztelte Jézust*. A Megváltó ekkor kezdte el a tanításait, amit három éven át, keresztre feszítéséig cselekedett. A jelenet nem kevesebbet ábrázol, mint a keresztény vallás megteremtésének kezdetét.

Keresztelő Szent János megkereszteli a 30 éves Jézust a Jordán vizében, miközben azt mondja, hogy „Én csak vízzel keresztelek...” Jézus ekkor kezdte el a három éven át tartó tanítását (forrás: History.com)

A vízkereszt harmadik jelentése, amikor *Jézus a kánai menyegzőn* a vizet borrá változtatta. Ez volt az első csodatétele, amit édesanyja, Mária kérésére tett meg. A vízszentelést a későbbiekben, amikor ahhoz már számos szokás kapcsolódott, összekötötték a *házszenteléssel*.

A kép azt a jelenetet ábrázolja, amikor a szolgák az üres korsókba vizet öntenek, amit Jézus borrá változtat

A vízkereszthez számos népi szokás tartozik, ami aztán megnyitja a farsangi időszakot. Például szentelt vízzel meghintenek mindent, ami az étellel kapcsolatban áll. A házat, az állatokat, a termőföldet. Szentelt vizet öntöttek az újszülött fürdővizébe, a házakra felírták a G,M,B (Gáspár, Menyhért, Boldizsár) betűket, jelezve a Megváltó iránti királyi tiszteletet.

Áldott, békés ünnepeket kívánok!

Orizz a szeretetet

"...A szeretet türelmes,
a szeretet jóságos,
a szeretet nem féltékeny,
nem kérkedik, nem gőgösködik,
nem tapintatlan, nem keresi a magát,
haragra nem gerjed, a rosszat föl nem rója,
nem örül a gonoszságnak, de
együtt örül az igazsággal,
mindent remél, mindent elvisel..."

/Pál apostol Korintusiakhoz írott leveléből/

(Folytatjuk)

Bánhegyi Ferenc